Technische vragen artikel 35 over de Programmabegroting 2026 en Meerjarenraming 2027-2029

Over de begroting hebben we in totaal 118 technische vragen ontvangen. Het grootste deel van de antwoorden is op woensdag 15 oktober aan de raad gestuurd. Niet alle vragen konden toen beantwoord worden en er zijn in en na de commissiebehandeling nieuwe vragen gesteld. Hieronder volgt een totaaloverzicht van alle vragen en antwoorden, te beginnen met de antwoorden die nog niet eerder gegeven waren.

Nog niet eerder verzonden antwoorden:

Nr	Pag	Fractie	Vraag	Antwoord
36	50	CDA	De Kerkenvisie mist bij genoemde opsomming van beleid. Kan deze (volgend jaar) worden toegevoegd?	Ja.
40	58	PvdA	Integraal Huisvestingsplan (IHP) Onderwijs: 1. Welke onderdelen van het IHP zijn financieel verwerkt in de meerjarenraming 2026–2029, en welke nog niet? 2. Wat is de actuele totale investeringsopgave van het IHP (inclusief de update van september 2025) en wat zijn de geraamde kapitaallasten voor 2030–2035 bij volledige uitvoering? 3. Is het financiële risico van het IHP opgenomen in de bepaling van het weerstandsvermogen? Zo nee, waarom niet? *(vervolg zie volgende pagina)*	1. In de voorliggende begroting en meerjarenraming zijn de kosten voor de tijdelijke huisvesting van het KWC verwerkt en de kapitaallasten voor de komst van de Islamitische basisschool. De kapitaallasten van het KWC zijn ook verwerkt, maar worden pas vanaf het jaar 2030 zichtbaar in de begroting. Zie hiervoor ook de informatienotitie (GZDGCB2194112/2194119) die we u gestuurd hebben. Het IHP is een kaderdocument op basis van prijspeil 2023. Investeringen in schoolgebouwen worden per haalbaarheidsonderzoek aan uw raad voorgelegd. Na vaststelling van een haalbaarheidsonderzoek wordt de investeringsraming in de begroting opgenomen. Daarin zullen de kosten geïndexeerd worden naar het prijspeil van het moment van besluitvorming. 2. U bent over de voortgang van het IHP geïnformeerd met een informatienotitie (GZDGCB2194112/2194119). Daarin hebben we alle informatie opgenomen die op dit moment beschikbaar is. Voor een indicatie van de kosten verwijzen we naar het vastgestelde IHP. De kosten hierin zijn prijspeil 2023, dus bij herijken zullen deze geïndexeerd worden met een passende index. 3. In deze begroting ligt de nadruk op de risico's met een mogelijke impact in 2026. We gaan ervan uit dat onderwijshuisvesting de komende jaren dit steeds meer in beeld komt als mogelijk risico in de zin van de paragraaf Weerstandsvermogen. Dat wil overigens niet zeggen dat er nu niets gebeurt om die toekomstige risico's te verkleinen: door het versterken van onze financiële positie en conditie zorgen we ervoor dat de gemeente die opgaven beter het hoofd kan bieden. *(vervolg zie volgende pagina)*

Nr	Pag	Fractie	Vraag	Antwoord
			4. Hoe wordt de groei van het aantal leerlingen in West, als gevolg van woningbouwprojecten zoals de stationsomgeving, meegenomen in de actualisatie van het IHP en de leerlingenprognoses? 5. Welke IHP-projecten worden in 2026–2027 concreet gestart, welke na 2028, en wanneer ontvangt de raad per project een besluit over de investeringslasten? 6. Hoe wordt de komst van de islamitische basisschool meegenomen in de toekomstige investeringsplanning en verdeling van middelen binnen het IHP?	4. Leerlingenprognoses worden opgesteld op basis van verschillende variabelen, waaronder bevolkingsprognoses. In de bevolkingsprognoses wordt rekening gehouden met de voorziene grotere woningbouwontwikkelingen zoals Parijsch en het Stationskwartier. 5. Zie antwoord op de tweede deelvraag. 6. Omdat het IHP is opgesteld en vastgesteld vóór de komst van de islamitische school is deze niet opgenomen in het IHP. Het uitgangspunt voor de islamitische school is hen bij aanvang passende huisvesting te bieden binnen een bestaande onderwijslocatie. Omdat de verdere ontwikkeling van deze nieuwe school nog niet te voorspellen is, is er nog geen concreet toekomstscenario verwerkt in de investeringsplanning. De islamitische basisschool zal starten binnen de bestaande onderwijshuisvesting, daar moet ruimte voor gevonden worden. Dit doen we in overleg met alle schoolbesturen. De school zal zo lang als passend is op hun huisvestingslocatie blijven. Over de ramingen hiervoor heeft de raad bij de vaststelling van de Kadernota 2026-2029 een besluit genomen. De kapitaallasten van de hiervoor benodigde investering van € 351.000 zijn meegenomen in de begroting 2026-2029.
51	74	CU	Er is nu een relatiedesk waar ouders vroegtijdig worden ondersteund bij echtscheidingsproblematiek. Is er in de 1e lijn ook zorg/hulp voor ouders vóórdat sprake is van echtscheiding?	De Relatiedesk is niet alleen gericht op echtscheidingsproblematiek, maar ook op het voorkomen daarvan. De relatiedesk ondersteunt bij (ernstige) problemen in alle soorten relaties. Zie toelichting op www.culemborgkanmeer.nl: “Er werken professionals die u kunnen ondersteunen als u (ernstige) problemen heeft in de relatie met uw partner, ouders, kinderen, familie, vrienden of de andere ouder van uw kinderen. Als u bijvoorbeeld denkt aan scheiden of al midden in dat proces bent. Als u niet meer goed weet hoe het verder moet in jullie relatie. Als er veel ruzies zijn in huis. Of als het soms uit de hand loopt en er geschreeuwd wordt of er geweld is.”

<table>
<tr><th>Nr</th><th>Pag</th><th>Fractie</th><th>Vraag</th><th>Antwoord</th></tr>
<tr>
<td>56</td>
<td>89</td>
<td>PvdA</td>
<td>Hervormingsagenda Jeugd
1. Welk bedrag aan structurele rijkskorting op de jeugdzorg is vanaf 2028 in de meerjarenraming opgenomen?
2. Wat is het geraamde begrotingssaldo voor 2028 en 2029 wanneer deze rijkskorting niet wordt gerealiseerd?

(vervolg zie volgende pagina)</td>
<td>1. In de kadernota 2026-2029 is op pagina 29 een totaaloverzicht opgenomen, inclusief de aanvullende taakstelling op de hervormingsagenda vanaf 2028.
Voor de overzichtelijkheid zetten we hieronder de geraamde inkomsten en uitgaven voor jeugd onder elkaar.

<table>
<tr><th>(bedragen x € 1.000)</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th><th>2029</th></tr>
<tr><td>Middelen voor jeugd in Voorjaarsnota Rijk</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Raming rijksmiddelen voor jeugd</td><td>1.446</td><td>1.374</td><td>-454</td><td>-412</td></tr>
<tr><td>Nieuwe gemeentelijke ramingen</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Bijramen uitgaven Jeugd (excl. extra impuls)</td><td>-723</td><td>-718</td><td>-784</td><td>-842</td></tr>
<tr><td><u>Aanvullende maatregelen Hervormingsagenda:</u></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Stelpost voor invoeren stelpost eigen bijdrage jeugdzorg</td><td></td><td></td><td>385</td><td>385</td></tr>
<tr><td>Stelpost voor besparing door kortere trajectduur</td><td></td><td></td><td>101</td><td>102</td></tr>
<tr><td>Taakstelling voor indexatie jeugd trajecten</td><td></td><td></td><td>752</td><td>761</td></tr>
</table>
Dit is ook overgenomen in de meerjarenraming van de begroting 2026
2. Als we ervan uitgaan dat het Rijk de bestaande taakstelling en de aanvullende taakstelling in stand houdt, maar binnen de gemeente de beoogde besparing met de Hervormingsagenda niet gerealiseerd worden (en de eigen bijdrage voor jeugdzorg wel), dan zal ons financieel perspectief er als volgt uit zien:

<table>
<tr><th>Financiële positie</th><th>2028</th><th>2029</th></tr>
<tr><td>Financieel perspectief</td><td>€ 1,4 mln.</td><td>€ 2,6 mln.</td></tr>
<tr><td>Taakstelling hervormingsagenda</td><td>€ -2,3 mln.</td><td>€ -2,3 mln.</td></tr>
<tr><td>Financieel perspectief na correctie taakstelling jeugd</td><td>€ - 0,9 mln.</td><td>€ 0,3 mln.</td></tr>
</table>
Dit is exclusief het effect van de uitkomsten van een nieuwe Commissie van Wijzen die in 2027 hun bevinding uitbrengt.

(vervolg zie volgende pagina)</td>
</tr>
</table>

Nr	Pag	Fractie	Vraag	Antwoord
			3. Welke maatregelen of scenario's zijn voorbereid voor het geval de beoogde besparing van € 1,4 miljoen uit de Hervormingsagenda niet haalbaar blijkt? 4. Worden de effecten en resultaten van de JIM- en Doorbraakmethodiek jaarlijks financieel geëvalueerd binnen de Planning- en Controlcyclus, en hoe wordt hierover aan de raad gerapporteerd?	3. De uitvoering van de Hervormingsagenda Jeugd is in 2025 gestart. Er wordt ingezet op de maatregelen zoals beschreven in de startnotitie. Er is nu geen indicatie die leidt tot nieuwe maatregelen of alternatieve scenario's. Voor de aanvullende taakstelling vanaf 2028 volgen we het VNG-advies waarbij we het vervroegde advies van Commissie van Ark begin 2027 afwachten. In haar vervroegde tweede advies zal de Commissie van Ark begin 2027 o.a. haar oordeel vellen over de verhouding tussen kosten en budget voor jeugd over de jaren 2025, 2026 en een inschatting maken voor het dan lopende 2027. Maar ook over de jaren daarna: 2028 en verder. In de paragraaf Weerstandsvermogen is tevens rekening gehouden met het scenario van tegenvallende ontwikkelingen binnen de jeugdzorg. 4. Deze projecten maken deel uit van het programma Hervormingsagenda Jeugd. Hierover wordt in 2026, na afloop van het eerste jaar van het programma, aan de raad gerapporteerd. (zie ook de eerdere beantwoording van vraag 48)
57	89	PvdA	Uitvoering aangenomen raadsamendement (A1, 17 oktober 2024) Hervormingsagenda Jeugd. • Hoe heeft het college uitvoering gegeven aan het raadsamendement dat bepaalt dat: a) de resultaten van de Hervormingsagenda via de Planning & Control-cyclus of maatwerkrapportage aan de raad worden gerapporteerd, en b) zodra de voorgestelde maatregelen onvoldoende bijdragen aan de beoogde kostenbesparing, hiervan melding wordt gemaakt en nieuwe maatregelen of scenario's worden voorgesteld? • In welke paragrafen van de begroting 2026–2029 en in welke rapportages (zoals de Najaarsrapportage 2025) is uitvoering van dit amendement zichtbaar gemaakt?	• De resultaten worden jaarlijks in een separate rapportage kenbaar gemaakt. De eerste rapportage komt in 2026 na afloop van het eerste loopjaar van het programma Hervormingsagenda Jeugd; • Als de resultaten aanleiding geven om bij te sturen kan dat leiden tot nieuwe maatregelen of scenario's. Op dit moment zien wij daar nog geen aanleiding toe.

Nr	Pag	Fractie	Vraag	Antwoord
91	137	CU	U verhoogt de naheffing naar het maximaal haalbare bedrag. • Welk aandeel van de naheffingen (parkeerboetes) ligt doorgaans bij Culemborgers en welk deel bij bezoekers van buiten de stad? • De parkeergelden nemen met 11k toe in begroting 2026 ten opzichte van 2025. In 2027 stijgen de parkeergelden nog eens met 92k naar een structureel hoger niveau. Wat is de oorzaak voor deze stijging?	• De volgende gegevens hebben we beschikbaar van de tot nu toe opgelegde naheffingen: 1316, waarvan 525 als woonplaats Culemborg hebben. Dit is dus een percentage van 39.89%. • De stijging van € 92.000 komt voort uit de ombuigingen “gebied voor betaald parkeren uitbreiden” en “Vergunninghouders-parkeergebied omzetten naar betaald parkeren gebied” die allebei in 2027 geëffectueerd moeten worden.
97	145	CU	Bij de risico’s staat geen risico op stroomuitval genoemd. We hebben daar in eerdere jaren wel (meermalig) kosten door gehad. Zou dit risico toegevoegd moeten worden aan de lijst?	Het risico op stroomuitval wordt op dit moment in onze risico-inventarisatie vanuit verschillende hoeken belicht en is daarmee voldoende geborgd in ons weerstandsvermogen. • We houden rekening met rampen en (sociale) calamiteiten van een buitengewone impact. Op pagina 149 en 150 zijn negen beheersmaatregelen genoemd om dit risico te beperken. Een van de beheersmaatregelen is het ontwikkelen van scenario’s voor laagfrequente, hoog-impact incidenten (bijv. maatschappelijke ontwrichting en langdurige stroomuitval. • We houden rekening met het risico op onverwacht onderhoud en vandalismeschade. Een voorbeeld hiervan is de schade uit april 2024 aan de noodstroomvoorziening bij ons stadskantoor. Het doorsnijden van de kabels zorgde toen voor stroomuitval en onvermijdelijke kosten. • Bij het risico voor nestcongestie houden we ook rekening met de financiële impact van schaarste aan capaciteit op het elektriciteitsnet.
98	145	CU	• Wat veroorzaakt dat de netto schuldquote afneemt van 51% in 2027 naar 42% in 2028 en weer toeneemt naar 55% in 2029? • In de programmabegroting 2025 was (op p140) voor 2027 een netto schuldquote van 92% opgenomen en voor 2028 van 96%. Wat veroorzaakt de forse daling ten opzichte van de vorige programmabegroting?	De netto schuldquote geeft aan hoe groot onze schulden zijn in verhouding tot onze inkomsten. Die wordt berekend door alle schulden op te tellen en daarvan het geld af te trekken dat we hebben uitgezet en op de bank hebben staan. • In 2026 en 2027 is de schuldquote lager omdat we tijdelijk veel geld hebben uitgezet bij het Rijk (schatkistbankieren) en omdat we vooruit rijksgeld ontvangen voor het Stationskwartier. Dat verlaagt onze netto schuld. In 2028 neemt dat effect af en in 2029 stijgt de schuldquote weer, doordat investeringen doorgaan en het vooruit ontvangen geld wordt besteed. • De verschillen met de vorige begroting komen vooral doordat de investeringsplanning is aangepast en de timing van grote projecten zoals het Stationskwartier is verschoven. Daardoor zijn de verwachte schulden en kasstromen anders dan eerder geraamd.

Nr	Pag	Fractie	Vraag	Antwoord
107	161	CDA	Welke activiteiten worden uitgevoerd met de opgenomen storting van € 952.000,- voor planmatig onderhoud gemeentelijke gebouwen?	Het beheer van ons vastgoed wordt begroot en gepland via het Duurzaam Meerjaren Onderhouds Plan (DMJOP). We ramen daar de noodzakelijke onderhoudsactiviteiten die we moeten uitvoeren om ons vastgoed in goede en gezonde staat te houden. De storting voor planmatig onderhoud wordt gedaan op basis van het vastgestelde DMJOP dat op 14 september 2023 door de gemeenteraad is vastgesteld (GZDGCB85953/1043496). Vervolgens wordt het onderhoud uitgevoerd op basis van dat DMJOP. Tijdens de uitvoering kunnen, gezien de huidige staat van gebouwen, in incidentele gevallen, ook andere prioriteiten worden gesteld, zolang dat binnen de jaarschijven van het DMJOP past. De herijking van het DMJOP wordt op dit moment uitgevoerd. De verwachting is dat dat niet leidt tot een lagere kostenraming en dus storting (zie pagina 13 'Forse winstwaarschuwing' van de begroting).
116	21	CvN	Op deze pagina gaat het over de Wmo. De kosten van jeugdzorg zijn hoog en ondanks het feit dat het college de kostenstijging onder controle lijkt te hebben, kijken we naar verdere mogelijkheden de kosten te drukken. Een daarvan is zware zorg die levenslang en levensbreed moet plaatsvinden, hoort in de WLZ (Rijksoverheid) thuis. Een zaak omzetten van WMO naar WLZ kan tonnen besparen voor de gemeente, jaar na jaar. In Nieuwegein hebben ze daar een ambtenaar voor vrijgemaakt. Ik heb het daar al eerder over gehad vorig jaar en er zou aandacht voor zijn. De kans om hele dure zorg die ook heel lang duurt uit de WMO te krijgen (zonder dat de zorg minder wordt) moet toch aantrekkelijk zijn. a. Zijn er zaken omgezet naar WLZ? b. Hoeveel zijn dat er? c. Zijn er nog mogelijkheden om zaken om te zetten?	Wij kijken bij iedere cliënt zorgvuldig naar de best passende vorm van ondersteuning, of dit nu binnen de Wmo, de Jeugdwet of de Wlz valt. Waar sprake is van langdurige en intensieve zorg, wordt reeds samen met de cliënt bekeken of een indicatie voor de Wlz passend is. a. Ja, er zijn zaken overgedragen naar de Wlz. b. Het exacte aantal is op dit moment niet direct voorhanden. c. Het beoordelen en overdragen van mogelijke Wlz-indicaties is een doorlopend proces. Daarbij geldt dat het beoordelingsproces van een Wlz-indicatie regelmatig veel tijd vergt.
117	187	CVN	Hier staat dat de gemeente 8775 aandelen in de gemeentebank bezit die per stuk ruim 19.000 waard zijn. a. Zijn die exclusief van Culemborg? b. Klopt het dat het dan gaat over 170 miljoen? c. Zijn die stukken vrij verhandelbaar?	a. De aandelen zijn in bezit van de gemeente Culemborg. De staat bezit 50% van de aandelen, de rest is in handen van gemeenten, provincies en waterschappen, en we ontvangen jaarlijks een dividenduitkering uit de nettowinst van de bank. b. De nominale waarde per aandeel bedraagt ongeveer € 2,50. De totaalwaarde van onze aandelen bedraagt circa 20.000. c. Aandelen zijn verhandelbaar. Maar alleen aan overheden met toestemming van BNG.

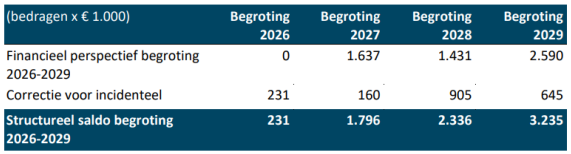
Nr	Pag	Fractie	Vraag	Antwoord
118	212	CDA	In het overzicht 'Reserves en voorzieningen' staat een bestemmingsreserve ‘Precariobelasting’ opgenomen. a. Kan worden aangegeven welke bestemming wij voor ogen hebben met het daar opgenomen bedrag van € 2.025.000? b. Welke mogelijkheid hebben wij als gemeenteraad om dit bedrag te herbestemmen of in te zetten als dekking bij begrotingsvoorstellen bij begrotingsbehandeling? Denk aan inzet als bestemmingsreserve IHP of in te zetten als dekking voor uitwerking plan groene binnenstad (50k)(varkensmarkt en markt) of gevraagde bijdrage gemeente aan investeringsplan Grote Barbara (100k). Op basis van verkregen beantwoording overweegt het CDA, zoals in de commissie aangegeven een amendement in te dienen rondom de Grote Barbara.	a. In 2021 heeft de raad een investeringsagenda vastgesteld voor de reserve precario. Daarvan resteert nog € 2.025.000. In de investeringsagenda is die bestemd voor verduurzaming van onderwijshuisvesting en gemeentelijke panden. b. Het principe van een bestemmingsreserve is dat de gemeenteraad te allen tijde het doel of de bestemming kan wijzigen. Voor een dergelijke wijziging is altijd een raadsbesluit nodig. Zoals benoemd in de Kadernota 2026-2029 en de Programmabegroting 2026-2029 is het noodzakelijk om ons weerstandsvermogen te versterken en dat financiële meevallers worden toegevoegd aan de algemene reserve. Financiële meevallers zijn in beginsel niet bedoeld om nieuw beleid mee te dekken.

Technische vragen artikel 35 over de Programmabegroting 2026 en Meerjarenraming 2027-2029

Antwoorden verstuurd op 15 oktober 2025

Nr	Pag.	Fractie	Vraag	Antwoord
1.	Alg.	GL	Algemeen: Is er ook nog een lijst beschikbaar met mogelijke investeringen/kansen voor de stad voor op het moment dat er budget is los van de uitdagingen van o.a. onderwijshuisvesting, speelplekken en sportaccommodaties? Zo nee, kan deze opgesteld worden en gedeeld met de raad?	Begin 2024 is in het kader van Spoor 2 van de Ombuigingsoperatie voor het laatst een inventarisatie gemaakt van alle opgaven en voornemens vanuit al ingezet beleid, waarvoor nog geen raming in de begroting was opgenomen. Deze moet worden geactualiseerd en nemen we op in een overdrachtsdossier voor de nieuwe raadsperiode.
2.	Alg.	GL	Is er al eens gekeken naar welke investeringen er sowieso de komende jaren in de binnenstad gebeurd moeten worden vanuit verschillende potjes zoals riolering, groen, verkeer / wegenonderhoud, klimaatadaptatie en of dit samengevoegd kan worden om alsnog de binnenstad te vergroenen en hittestress tegen te gaan? Zo niet, waarom niet? Zo wel, wat blijkt hieruit?	Tot 2029 zijn er geen investeringen gepland voor riolering en wegen in de binnenstad. Op deze plekken is namelijk nog geen onderhoudsbehoefte. Op groengebied zijn er ook nog geen concrete plannen. Wanneer bewoners zich aanmelden voor een geveltuin, groene draden of een goed groeninitiatief hebben, is er ieder jaar een beperkt budget beschikbaar voor de uitvoering hiervan.
3.	Alg.	VVD	Bij het besluit over de jaarrekening 2024 is besloten een Bestemmingsreserve Onderzoek, plannen en investeringen grote opgaven in te stellen van 350.000 euro. a. Welke *grote uitgaven* zijn naar aanleiding hiervan terug te vinden in de meerjarenbegroting 2026? b. Welke ramingen kunt u inmiddels geven voor *grote uitgaven* die nog niet zijn opgenomen in de meerjarenbegroting 2026? c. Welke *grote uitgaven* – niet genoemd onder a. en b. - heeft u nog in onderzoek? d. Wanneer zijn alle onderzoeken naar *grote uitgaven* afgerond? e. Wat resteert op dit moment nog van het budget van 350.000 euro?	a. De onderzoeken zijn nog niet afgerond, er zijn in de meerjarenbegroting vanaf 2026 nog geen uitgaven opgenomen. b. De ramingen waarvan we op dit moment een indicatie kunnen geven, hebben we opgenomen op pagina 13: “de verwachting is bijvoorbeeld dat voor het noodzakelijke onderhoud aan de speeltuinen en de sportvoorzieningen vanaf 2027 circa € 470.000 tot € 600.000 nodig is”. c. Alle grote uitgaven zijn nog in onderzoek. d. We verwachten de onderzoeken begin 2026 afgerond te hebben. e. In de najaarsrapportage is een voorstel opgenomen om het bedrag vrij te geven uit de reserve waarin het in de Jaarstukken 2024 is opgenomen. Vanaf dat moment kunnen er uitgaven op geboekt worden. In de Jaarstukken 2025 verantwoorden we de besteding.

Nr	Pag.	Fractie	Vraag	Antwoord
4.	4	D66	Er staat: “de verzwaring van het elektriciteitsnetwerk is noodzakelijk.” de vraag is of hiervoor gereserveerd gaat worden?	Verzwaring van het elektriciteitsnet is de verantwoordelijkheid van de netbeheerders. Hiervoor is geen reservering van de gemeente nodig.
5.	5	D66	Onlangs is bekend geworden dat gemeenten worden gecompenseerd voor de jeugdzorgkosten over 2023 en 2024. Hoe hoog is deze bijdrage en waar komen deze inkomsten in terug?	De compensatie is verwerkt in de septembercirculaire 2025. De begroting is opgesteld met de gegevens uit de meicirculaire 2025. Dat is gebruikelijk, het Rijk publiceert de septembercirculaire op een te laat moment om te kunnen worden verwerkt in de begroting. De septembercirculaire 2025 bevat wel informatie die bij de behandeling van de begroting en de najaarsrapportage nuttig kan zijn. Daarom ontvangt u nog voor de behandeling daarvan een informatienotitie hierover. De compensatie voor de eerdere tekorten op jeugd in 2023 en 2024 bedraagt voor Culemborg € 1.067.000 en zal bij de jaarstukken 2025 verantwoord en toegelicht worden.
6.	5	CU	Wat gaat het college doen om het weerstandsvermogen te vergroten?	Met deze programmabegroting zetten we al een aantal stappen om onze buffers aan te vullen. Als we ook de verwachte begrotingsoverschotten van de komende jaren sparen, dan stijgt onze algemene reserve naar € 11 miljoen (zie pagina 210). Bij jaarrekening 2024 was de algemene reserve nog € 6,5 mln. We hebben op pagina 219 ook financiële spelregels opgenomen die zorgen voor een solide begrotingsdiscipline.
7.	5	CU	Vanaf de begroting 2021 is al duidelijk dat we geld moeten reserveren voor grote opgaven. Kunt u een inschatting maken hoeveel we jaarlijks moeten reserveren om de investeringskosten en stijgende onderhoudskosten van de grote opgaven te betalen?	De opgaven zijn op hoofdlijnen goed in beeld, maar er lopen nog onderzoeken die niet alleen inzicht geven in de financiële consequenties, maar ook de concrete keuzemogelijkheden die raad en college hebben. Dat inzicht is essentieel om weloverwogen en toekomstbestendige keuzes te kunnen maken. We verwachten deze onderzoeken en plannen in de eerste helft van 2026 op te leveren.
8.	11	GL	Kinderboerderij en plantage: het lijkt alsof er na 2026 geen kosten meer te verwachten zijn, klopt het wat hier staat?	Deze ombuigingsopdracht – waarin we ervan uitgaan dat de exploitatielasten van de kinderboerderij en Plantage volledig van de gemeentelijke begroting af gaan - was geraamd met ingang van 2026. Omdat we verwachten dat die pas een jaar later kan worden gerealiseerd, is het nodig om alsnog uitgaven te ramen voor 2026. We gaan ervan uit dat de ombuiging vanaf 2027 wordt gerealiseerd, daarom zijn voor die jaren geen kosten meer geraamd.
9.	11	GL	Voor netcongestie worden in 2026 geen kosten verwacht. Waar zetten we op in gedurende 2027 t/m 2029?	Voor 2026 verwachten we ook kosten te maken. Deze worden voor 2026 nog gedekt uit incidentele budgetten die voor dat jaar beschikbaar zijn. Voor de jaren na 2026 zijn die niet beschikbaar. Daarom is er een structureel bedrag van € 75.000 opgenomen in de begroting om projecten van te kunnen financieren die bijdragen aan congestieverzachting. Tevens wordt 2026 gebruikt om te onderzoeken wat er in de komende jaren nodig is.

<table>
<tr><th>Nr</th><th>Pag.</th><th>Fractie</th><th>Vraag</th><th>Antwoord</th></tr>
<tr><td>10.</td><td>11</td><td>PvdA</td><td>Zijn de extra lasten uit de Najaarsrapportage 2025 (zoals wethouderspensioenen, inhuur en personeelslasten) volledig structureel verwerkt in deze begroting?</td><td>De twee genoemde ontwikkelingen zijn beide incidenteel. Wethouderspensioenen betreft een eenmalige bijdrage om de voorziening op het gevraagde niveau te krijgen. Voor personeelskosten is alleen een aanvullend budget voor 2025 opgenomen.</td></tr>
<tr><td>11.</td><td>12</td><td>PvdA</td><td>Wat is de stand van de ravijnreserve na 2026, en voor welke risico’s (zoals jeugd, IHP, gemeentefonds, vastgoedonderhoud) is deze specifiek bedoeld?</td><td>Er is een ravijnreserve gevormd van € 1 miljoen. Hiervan stellen we voor € 919.000 in te zetten om het tekort in 2026 te dekken. Daarna is er € 81.000 over.
Deze reserve is niet gevormd om risico’s te dekken, maar om de gevolgen van het rijksbeleid waardoor onze inkomsten en uitgaven in 2026 niet op elkaar aansluiten (het “ravijnjaar”) op te vangen. Dat niet op elkaar aansluiten kan zich ook na het moment van deze begroting nog voordoen. Inmiddels blijkt dat de septembercirculaire een negatief effect heeft op het saldo van 2026. Dat zou ook het geval kunnen zijn in de circulaires die we in 2026 ontvangen. U ontvangt voor de behandeling van de begroting een informatienotitie over de septembercirculaire.</td></tr>
<tr><td>12.</td><td>13</td><td>PvdA</td><td>Welk deel van de meerjarige saldi 2026–2029 is structureel van aard en welk deel incidenteel?</td><td>Op pagina 13 is een overzicht opgenomen van het financieel perspectief. Daarin is ook het meerjarig structurele saldo opgenomen na eliminatie van de incidentele budgetten.

<table>
<tr><th>(bedragen x € 1.000)</th><th>Begroting 2026</th><th>Begroting 2027</th><th>Begroting 2028</th><th>Begroting 2029</th></tr>
<tr><td>Financieel perspectief begroting 2026-2029</td><td>0</td><td>1.637</td><td>1.431</td><td>2.590</td></tr>
<tr><td>Correctie voor incidenteel</td><td>231</td><td>160</td><td>905</td><td>645</td></tr>
<tr><td>Structureel saldo begroting 2026-2029</td><td>231</td><td>1.796</td><td>2.336</td><td>3.235</td></tr>
</table></td></tr>
<tr><td>13.</td><td>13</td><td>D66</td><td>Bovenaan de bladzijde staat dat het saldo op 0 (nul) uitkomt. Eerder in het hoofdstuk is gesproken dat het saldo € 66,k positief zou uitpakken. Hoe is dit verschil te verklaren.</td><td>We kunnen niet goed achterhalen waar in het hoofdstuk wordt gesproken over een saldo van € 66.000 positief. Wellicht is er verwarring ontstaan met de najaarsrapportage: we verwachten daarin dat het saldo van 2025 uitkomt op € 66.000 positief. Het saldo voor 2026 ramen we in de begroting op nul, zie daarvoor de tabellen op pagina 10 en 11.</td></tr>
<tr><td>14.</td><td>13</td><td>CU</td><td>U noemt als winstwaarschuwing dat voor noodzakelijk onderhoud vanaf 2027 een bedrag van 470k – 600k nodig is. Vallen deze uitgaven geconcentreerd in 2028/2029 of bestrijken deze een langere horizon? Als deze bedragen de huidige begrotingshorizon raken, waarom is die raming dan niet in de begroting meegenomen?</td><td>Bij de winstwaarschuwing is een verwachte bandbreedte opgenomen, om een indicatie te geven over de orde van grootte. Maar deze onderzoeken lopen nog en er zijn nog beleidskeuzes in mogelijk. Daarom zijn ze niet in de raming opgenomen. Het gaat bij deze specifieke inschatting om structurele (mogelijke) lasten vanaf 2027.</td></tr>
</table>

Nr	Pag.	Fractie	Vraag	Antwoord
15.	13	CDA	Gemeente geeft aan dat er 470k-600k nodig is voor noodzakelijk onderhoud van onze speel en sportvoorzieningen. Waar is de onderbouwing voor dit bedrag te vinden? Mogen wij er van uitgaan dat dit een incidenteel bedrag betreft?	Zie het antwoord hiervoor. De onderbouwing van deze bedragen zit in onderzoeken die nog lopen, we hebben om een idee te geven over de orde van grootte een indicatie gegeven. Het gaat bij deze specifieke inschatting om structurele (mogelijke) lasten.
16.	15	D66	Bij de zes Thema's participatie heeft D66 de volgende vraag. Zitten hier de kosten voor de toekomstige Raadscommunicatie/medewerker al in verwerkt?	Nee, er is geen formatie-uitbreiding opgenomen voor een toekomstige raadscommunicatie/medewerker in de begroting 2026.
17.	18	PvdD	Waar kunnen we de omschrijving van de gemeentelijke belevingsmonitor (GMB) vinden?	De omschrijving van de monitor en het rapport van de laatste meting zijn te vinden op https://www.culemborg.nl/belevingsmonitor.
18.	19	PvdD	Waar kunnen we de organisatievisie 2025 vinden? In iBabs niet.	De Organisatievisie wordt momenteel nog opgemaakt en wordt later gepubliceerd.
19.	22	PvdD	BvoWB gebruikt M365 van Microsoft. In het licht van de veranderende relatie met de VS is dit niet verstandig. Zijn er ook Europese alternatieven overwogen? Zo nee, waarom niet?	Op dit vlak heeft de gemeente beperkte ruimte voor een eigen afweging. De aanbesteding van dergelijke applicaties verloopt via de VNG. De Rijksdienst Strategisch Leveranciers-management (SLM) onderhandelt namens de Nederlandse overheden met Microsoft over contractuele waarborgen op het gebied van onder meer veiligheid, opslag en data. Europese alternatieven zijn op dit moment nog niet beschikbaar of onvoldoende volwassen.
20.	23	PvdD	Wat zijn BRP, BIG, RVIG en PUN?	BRP staat voor Basisregistratie Personen. BIG staat voor Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten. RvIG staat voor Rijksdienst voor Identiteitsgegevens. PUN staat voor Persoonsgebonden Uniek Nummer.
21.	25	D66	Wat betekent de afkorting BRP?	BRP staat voor Basisregistratie Personen.
22.	26	D66	Verzuimkosten – substantiële stijging, minimale raming. De toelichting noemt een forse stijging door verzuimdruk, re-integratiekosten en preventief medisch onderzoek, maar de begroting houdt slechts rekening met een "minimale raming". Hiermee is de verwachte "winst" van de arbodienstverlener al verrekend terwijl de realisatie nog onzeker is. Op welke manier is dit onderbouwd?	Er zijn een aantal interventies ingezet om het ziekteverzuim terug te dringen, zoals de inzet van het Sociaal Medisch Overleg, verzuimtraining en het project 'van werkdruk naar werkgeluk'. De verwachting is dat we hiermee het verzuim terugdringen en daarmee de extra kosten tot een minimum kunnen beperken.

Nr	Pag.	Fractie	Vraag	Antwoord
23.	26	VVD	b. Wat is de reden dat BWB een deel van de huur in 2026 opzegt? c. Sinds wanneer is de huuropzegging bekend? d. Wordt er nog meer huur opgezegd als Tiel uit de BWB vertrekt? e. Wat wordt er gedaan om andere huurders te vinden?	a. In de afgelopen jaren zijn er verschillende ontwikkelingen die maken dat BWB minder gebruik maakt van werkplekken. Zo zijn de financieel adviseurs en de adviseurs voor personeel & organisatie overgekomen naar de drie gemeentes en werken de medewerkers van BWB meer thuis en op locatie bij de drie gemeentes. Voor de komende jaren heeft BWB net als de andere gemeenschappelijke regelingen de opdracht gekregen om de bijdrage per inwoner te verlagen. Eén van de besparinsgmaatregelen die BWB neemt is het opzeggen van de kantoorruimte die door die ontwikkelingen niet langer nodig is. b. De opzegging heeft BWB parallel met hun begroting 2026 aangekondigd. c. Wat de uittreding voor Tiel betekent voor het toekomstige ruimtegebruik is nog niet duidelijk. d. We onderzoeken de mogelijkheden om nieuwe huurders aan te trekken, maar doen ondertussen in het kader van de ombuigingsopdracht op vastgoed ook onderzoek naar de toekomst van de huisvesting in het stadskantoor.
24.	26	CU	Door huuropzegging van de BWB zijn de huuropbrengsten structureel afgeraamd met 80k. Wordt er naar een alternatief gezocht om deze ruimte te benutten, dan wel dat interne verhuisbewegingen worden gerealiseerd waarmee andere panden niet nodig zijn?	Zie het antwoord op de vraag hiervoor.
25.	28	PvdD	• In hoeverre is het gevaarlijk om AED's niet te vervangen maar te blijven gebruiken? • Wanneer krijgen we de conclusie van de controle of het mogelijk - en veilig!- is om AED's langer te gebruiken? • Wat zijn de kosten voor een AED?	• Bij een AED die ouder is dan 10 jaar is advies vanuit onze BHV-adviseur en leverancier om deze te vervangen voor een nieuwe. Zodoende vervangen wij deze ook na 10 jaar. Naarmate de AED ouder wordt is de kans op een defect groter en de kans bestaat dat dit pas bij een calamiteit (reanimatie) wordt opgemerkt. Het idee dat wanneer een AED nog nooit is gebruikt en daardoor nog als nieuw zou zijn is niet correct. Tijdens de diverse zelftesten van de AED worden de condensatoren, welke een belangrijk component zijn van de AED, dagelijks belast. Door de jaren heen worden deze componenten dan ook zwakker. Vandaar de keuze om deze preventief iedere 10 jaar te vervangen om alle risico's te vermijden. • Het onderzoek is nagenoeg afgerond, we gaan er inmiddels van uit dat het mogelijk is de AED's langer veilig te kunnen gebruiken. We blijven regelmatig zelf controleren of de AED's in bedrijf zijn en laten ze ook jaarlijks controleren door de leverancier. Waar nodig, worden tussentijds onderdelen vervangen. • De kosten voor een AED hangen af van het merk en type, maar gemiddeld ligt de range van een AED inclusief batterij -en elektronenpakket tussen de €1500 en €2000.

Nr	Pag.	Fractie	Vraag	Antwoord
26.	30	D66	Is de zoektocht naar structurele financiering JIC (Jeugd Interventie Culemborg) ook in de begroting opgenomen?	Ja, die vindt u op bladzijde 30: *We zoeken actief naar structurele financiering voor het JIC, zodat de aanpak van jeugdoverlast en -criminaliteit ook vanaf 2028 kan worden voortgezet en versterkt. (Ontwikkeling).*
27.	30	PvdD	Wat is een JOP?	Dat is een Jongerenontmoetingsplek.
28.	31	PvdD	Wat zijn cyber24 koffers?	Cyber24 maakt jongeren via een escapespel bewust van hun online gedrag. De *serious game* bestaat uit verschillende korte verhaallijnen van elk 1 lesuur over onder meer ID-fraude, online aankopen en pesten. Iedere game wordt afgesloten met een nagesprek en een quiz. Op deze manier leren jongeren wat online gewenst en ongewenst gedrag is en wat gevolgen zijn van ongewenst gedrag voor henzelf en slachtoffer(s).
29.	31	CDA	Voorlichting over risico's van drugs. Kan ons worden aangegeven of er momenteel ook voorlichting wordt gegeven op scholen (VO en PO) waar het gaat om de gezondheidsrisico's van Vapen?	Beide scholen voor voortgezet onderwijs (VO) geven in de brugklas voorlichting (interventie: 'Frisse Start') over middelengebruik, inclusief vapen. Ook worden er door IrisZorg digitale voorlichtingsavonden georganiseerd voor ouders. De volgende staan gepland op dinsdagavond 4 en 25 november. Op het primair onderwijs (PO) wordt bewust geen collectieve voorlichting gegeven, omdat uit onderzoek blijkt dat de meeste leerlingen aan het einde van het basisonderwijs nog een overwegend negatieve houding hebben t.o.v. middelengebruik. Collectieve voorlichting op een te jonge leeftijd kan averechts werken en jeugdigen nieuwsgierig maken. In de loop van de brugklas kan deze negatieve houding veranderen, omdat ze door de overgang van het PO naar VO te maken krijgen met veel veranderingen. Dit maakt de brugklas een geschikt moment voor preventieprogramma's m.b.t middelengebruik.
30.	33	CU	U gaat in 2026 een nieuw veiligheidsbeleid opstellen (pag. 33) u geeft ook aan de weerbaarheid van de samenleving versterkt moet worden. • Wat is uw verwachting m.b.t. kosten in het veiligheidsdomein. • Zullen die toenemen met het vaststellen van het nieuwe veiligheidsbeleid en zo ja wat is uw inschatting?	In 2026 stellen wij een nieuw veiligheidsbeleid op. Dit beleid zal onder andere inzetten op het versterken van de weerbaarheid van de samenleving. Bijvoorbeeld via preventie, samenwerking met maatschappelijke partners en het vergroten van de rol van inwoners in veiligheid. Onze verwachting is dat de kosten in het veiligheidsdomein gematigd zullen toenemen. Deze stijging is nu nog niet in te schatten.

Nr	Pag.	Fractie	Vraag	Antwoord
31.	34	GL	Het aantal meldingen/registraties van verward gedrag staat op 160 in 2024. Dit is bijna om de dag. • Wat is de achtergrond van de meldingen? • En wat wordt er gedaan om dit te voorkomen en is dit effectief? • Ook jeugdoverlast is zorgelijk. 233 meldingen/registraties. Wat wordt hier aan gedaan en zien we hier effect van?	• De achtergrond van deze meldingen kent doorgaans de volgende hoofdlijnen: psychische problematiek, al dan niet in combinatie met verslaving. Sociaal isolement en gebrek aan passende zorg of begeleiding. Acute crisissituaties waarbij mensen tijdelijk de grip op hun gedrag verliezen. Meerdere meldingen kunnen gaan over 1 situatie. • De gemeente werkt actief samen met GGZ, politie en GGD via regionale en lokale netwerken en structuren. Om de gevolgen zoveel mogelijk te beperken of overlast te voorkomen, wordt zoveel mogelijk vroegsignalering via wijkteams en huisartsen toegepast. Bij multi-probleemgevallen wordt procesregie ingezet. De effectiviteit is wisselend. In individuele casussen zien we dat vroegtijdige interventie herhaalde meldingen voorkomt. Tegelijkertijd blijft de druk op de GGZ en het tekort aan passende woonvormen een knelpunt. • Jeugd- en vuurwerkoverlast wordt voornamelijk aangepakt door gerichte inzet van jongerenwerk op hotspots, toezicht en handhaving door wijkagenten en boa's, samenwerking met scholen en ouders via preventieve programma's en het bieden van positieve alternatieven zoals sport- en cultuuractiviteiten. Dit alles onder regie van het Jeugd Interventieteam Culemborg (JIC). ICM en Switch vervullen een belangrijke rol in de deze aanpak. Er zijn positieve signalen: op locaties waar structureel jongerenwerk en handhaving gecombineerd worden, daalt het aantal meldingen meestal snel. Echter, de instroom van nieuwe groepen jongeren en de invloed van sociale media zorgen voor dynamiek in het probleem. Monitoring en flexibiliteit in de aanpak blijven daarom essentieel.
32.	40	PvdD	Nieuw beheerplan openbare verlichting/vervangen van openbare verlichting: • in hoeverre wordt duurzaamheid en diervriendelijke verlichting hierin meegenomen? • En valt ook de kerstverlichting de binnenstad hieronder? • Wat zijn de besparingsmogelijkheden?	• Bij het opstellen van dit beheerplan worden alle relevante beleidsdocumenten meegenomen in de keuzes die er worden gemaakt. Daaronder valt duurzaamheid en leefbaarheid. Op dit moment kennen we geen beleid voor dierenwelzijn. • Nee, kerstverlichting valt hier niet onder. • Alle verlichting wordt vervangen naar Led. Dit levert in gebruik uiteindelijk een besparing op.
33.	41	PvdD	'We onderzoeken de mogelijkheden voor alternatieve vormen van vervoer'. Kunt u hier een voorbeeld van geven? Of alle voorbeelden van zaken die er momenteel onderzocht worden?	Denk hierbij aan deelmobiliteit in de breedste zin.

Nr	Pag.	Fractie	Vraag	Antwoord
34.	44	PvdD	• 'Er zal met de leveranciers onderhandeld worden om alleen de camera's die niet meer in goede staat zijn te vervangen'. Dit lijkt ons toch common sense? • Werden in het verleden ook camera's vervangen die in prima staat zijn? • Kunnen we verwachten dat de onderhandelingen succesvol zijn?	• Alle camera's vallen onder één overeenkomst. Het systeem is onlosmakelijk als een geheel verbonden en wordt zodanig beheerd. Vervanging betekent in beginsel dat de hele overeenkomst opnieuw als inkooptraject doorlopen moet worden. Omdat we weten dat een deel van de camera's nog in goede staat is, zien we het als kapitaalvernietiging als we de hele overeenkomst nu zouden aanbesteden. Daarom is aan de leverancier gevraagd een voorstel te doen voor alleen de te vervangen camera's. • In 2020 hebben we voor het eerst camera's geplaatst, voorheen werd op geslotenverklaringen gehandhaafd met verzinkbare palen, ook wel *pollers* genoemd. Er is dus nooit eerder sprake geweest van vervanging. • Naast de levering hebben we destijds met de leverancier een onderhoudscontract voor de camera's afgesloten. Dit contract is verlopen en moet opnieuw aanbesteed worden. Bij deze aanbesteding zoeken we naar een vorm met de leverancier waarbij we de bruikbare camera's nog kunnen gebruiken en we voor de te vervangen camera's een oplossing hebben waarbij we één beheersysteem kunnen blijven hanteren.
35.	45	VVD	Wat is de bandbreedte van de risico's die we lopen in het beheer van civieltechnische kunstwerken.	Er is nog geen bandbreedte bekend voor dit beheerplan, er wordt nog aan het plan gewerkt. Voor de risico's van onverwacht onderhoud is in de paragraaf Weerstandsvermogen een risico opgenomen.
36.	50	CDA	De Kerkenvisie mist bij genoemde opsomming van beleid. Kan deze (volgend jaar) worden toegevoegd?	*Het antwoord op deze vraag is op een later moment verzonden, zie de eerste tabel in dit document.*
37.	51	CDA	Tijdelijke bewoning chalets en caravans op parc beaugarde. Hebben wij beleid op tijdelijke bewoning op ons recreatiepark? Hebben wij inzicht op de aantallen inwoners die hier tijdelijk wonen?	Er is geen beleid inzake tijdelijke bewoning van Parc Beaugarde. Permanente bewoning is niet toegestaan. Het is ons bekend dat er wel tijdelijk gewoond en gerecreëerd wordt. Momenteel wordt hier niet handhavend tegen opgetreden vanwege capaciteit, andere prioriteiten en geen goed alternatief voor de huidige situatie. Het komend jaar gaan we proberen zicht te krijgen in de verblijfssituatie van alle bewoners en gebruikers van Parc Beaugarde.
38.	57	CU	We gaan een nieuw warmte programma maken. • Hoe ziet dat proces eruit? • Welke rol speelt de gemeenteraad hierin? • En in welke mate dient de transitievisie warmte vastgesteld in de raadsvergadering van 7 februari 2022 als basis?	Over het proces en de rol van de raad informeren we de raad in december, wanneer ook de stukken voor netcongestie naar de raad gaan. De Transitievisie Warmte geldt als basis. Een evaluatie van de Transitievisie Warmte is een verplicht onderdeel in het Warmteprogramma. Deze wordt nu uitgevoerd.

Nr	Pag.	Fractie	Vraag	Antwoord
39.	58	D66	In de programmabegroting wordt aangegeven dat de ombuiging van 40.000 euro niet haalbaar is. Wat is de reden hiervan?	Deze vraag wordt op pagina 58 van de begroting beantwoord met onderstaande tekst: *Er zijn gesprekken gevoerd met de regiogemeenten over het bijdragen aan de kosten voor schoolmaatschappelijk werk (SMW), omdat een aanzienlijk deel van de leerlingen die gebruik maken van SMW van buiten Culemborg komt. De regiogemeenten hebben aangegeven dat dit onwenselijk is omdat er ook leerlingen uit Culemborg gebruik maken van het SMW in de regiogemeenten. Consequentie is dat de regiogemeenten ook een bijdrage zullen vragen voor Culemborgse leerlingen die elders naar het voortgezet onderwijs en hoger onderwijs gaan (m.n. MBO in Tiel en West-Betuwe) en gebruik maken van SMW. Dit zorgt voor extra werk en zal naar verwachting weinig opleveren. Dit is destijds aangegeven als risico.*
40.	58	PvdA	Integraal Huisvestingsplan (IHP) Onderwijs: 7. Welke onderdelen van het IHP zijn financieel verwerkt in de meerjarenraming 2026–2029, en welke nog niet? 8. Wat is de actuele totale investeringsopgave van het IHP (inclusief de update van september 2025) en wat zijn de geraamde kapitaallasten voor 2030–2035 bij volledige uitvoering? 9. Is het financiële risico van het IHP opgenomen in de bepaling van het weerstandsvermogen? Zo nee, waarom niet? 10. Hoe wordt de groei van het aantal leerlingen in West, als gevolg van woningbouwprojecten zoals de stationsomgeving, meegenomen in de actualisatie van het IHP en de leerlingenprognoses? 11. Welke IHP-projecten worden in 2026–2027 concreet gestart, welke na 2028, en wanneer ontvangt de raad per project een besluit over de investeringslasten? 12. Hoe wordt de komst van de islamitische basisschool meegenomen in de toekomstige investeringsplanning en verdeling van middelen binnen het IHP?	*Het antwoord op deze vraag is op een later moment verzonden, zie de eerste tabel in dit document.*
41.	58	CDA	Is er een onderbouwing van gemaakte inschatting van kosten beschikbaar voor de komst van de islamitische school Al Amana? Waar wordt verwacht deze te zullen gaan huisvesten?	Op dit moment zijn we in gesprek met de betreffende schoolbesturen in Culemborg-Oost voor het vinden van de juiste locatie. De verwachte kosten zijn op basis van de verwachte aantal vierkante meters die Al Amana nodig gaat hebben met de daarbij horende normbedragen voor inpassing van een nieuwe school in een bestaand gebouw.

Nr	Pag.	Fractie	Vraag	Antwoord
42.	61	PvdD	Fijn dat in de stukken wordt gesproken van het goed gespelde ‘Feel Alive’ event. Kunnen alle communicatie uitingen dit weerspiegelen en niet langer spreken van het ‘Feel Alife’ event? Waarvoor hartelijk dank.	De naam van dit evenement is ''Feel Alife''. Deze naam is indertijd op voorspraak van onze partners gekozen en daarmee is dit de juiste spelling.
43.	62	CU	Ten aanzien van de nieuwbouw binnensport-accommodatie wordt genoemd dat gebruikers het functionele plan van eisen is afgestemd. • Zijn vertegenwoordigers van (huidige Interweij) gebruikers tevreden met het plan? • Kan het afgestemde plan gedeeld worden? Zo ja, ontvangen wij het graag.	Vanaf het begin zijn de gebruikers van sporthal Interweij betrokken geweest. Tussentijds zijn zij ook op de hoogte gehouden en betrokken bij bepaalde knelpunten. Op dit moment zijn wij het functionele plan van eisen aan het afronden. Hierna zullen wij deze weer delen en bespreken met de gebruikers. Deze is nu nog niet beschikbaar.
44.	68	PvdD	Er worden rubberkorrels aangevuld op het kunstgras. Zijn dit gifvrije rubberkorrels of nog steeds de sinds de Zembla uitzending verdachte gemalen autobanden? Zie ook pagina 113.	De rubberkorrels die we aanschaffen voor de velden in Culemborg zijn rubbergranulaatkorrels, dit moet vanwege het type veld (SBR) dat we hebben aangeschaft. Er bestaan ook kunstgrasvelden waar andere *infill* word gebruikt, bijvoorbeeld kurk of olijfpit, maar wij hebben die keuze in het verleden niet gemaakt. De te gebruiken rubbergranulaatkorrels voldoen aan alle wettelijke voorschriften.
45.	69	D66	De lasten en baten van het programma Sport, Cultuur en Recreatie fluctueren fors. Voor de lasten is een verklaring te vinden. Voor de baten is daling niet duidelijk. De totale daling bedraagt door de jaren heen bijna 600K. Waar komt deze daling vandaan?	In 2024 hebben we te maken gehad met een incidentele opbrengst wegens verkoop van de kleedkamers € 237.000 en in 2025 een incidentele uitkering van de specifieke uitkering Sport € 56.000. In 2026 is de eenmalige voorziening bibliotheken weggevallen (€ 176.000). Vanaf 2027 heeft dit te maken met de doeluitkering Brede regeling combinatiefunctionaris en Lokaal sportakkoord (tezamen € 153.000). De rijksvergoeding is tot en met 2026 geraamd. Na 2026 wordt deze specifieke uitkering (spuk-regeling) overgezet naar het gemeentefonds, maar de precieze bedragen zijn nog niet beschikbaar.
46.	69	CU	Er wordt voor Sport, Cultuur en Recreatie jaarlijks ~200k onttrokken aan een reserve. Uit welke reserve komen deze middelen en waar worden ze voor ingezet?	Dit betreft onttrekkingen uit de Reserve Kapitaallasten. De onttrekkingen zijn voor de dekking van kapitaallasten van: • verbouw Huis van de Stad, • aanleg toplaag kunstgras voetbal sportcomplex West, • aanleg diverse kunstgrasvoetbalvelden • herinrichting sportpark Terweijde

Nr	Pag.	Fractie	Vraag	Antwoord
47.	69	CDA	We zien een 'positieve post' mbt loon- prijsontwikkeling op het programma 6 sport en cultuur en recreatie. Klopt het dat er veel minder personele uitgaven worden voorzien? Wat is hiervoor de onderbouwing?	Loon- en prijsontwikkelingen in programma 6 betreft een negatieve post. Die wordt ook aangeduid met een 'min-teken'. Het gaat dus om hogere lasten door prijsindexatie en verplichte Cao-afspraken.
48.	73	D66	Afgelopen jaar is gestart met een huisartsondersteuner voor de jeugd. • Waar en hoe worden de effecten hiervan gemeten? • Beoogde kans op besparing? Kosten/baten?	Een eerste inschatting van de besparing is opgenomen in de startnotitie van het programma Hervormingsagenda Jeugd die in het najaar van 2024 door de raad is vastgesteld. De effecten hiervan worden net als de andere interventies binnen de hervormingsagenda jeugd gemonitord. Hierover wordt in 2026, na afloop van het eerste jaar van het programma, aan de raad gerapporteerd.
49.	73	PvdD	Wat is een Peuterplusgroep?	Een peuterplusgroep is een peutergroep met extra ondersteuning voor peuters die iets meer nodig hebben voor hun ontwikkeling. Een peuterplusgroep is voorliggend aan een 'zwaardere' voorziening zoals een medisch kinderdagverblijf, denk aan Kinderopvang Jolie (Syndion) in Culemborg.
50.	74	PvdD	Wat is een aandachtsfunctionaris? Doen die iets met mindfulness?	Een aandachtsfunctionaris huiselijk geweld en kindermishandeling is een medewerker die binnen het team verantwoordelijk is voor het signaleren, begeleiden en coördineren van situaties waarin mogelijk sprake is van huiselijk geweld of kindermishandeling. Diegene heeft als rol dit thema onder de aandacht van alle consulenten te houden en de kennis up to date te houden. Deze functie is verplicht in sectoren die werken met kwetsbare groepen, zoals kinderen, jongeren, ouderen of gezinnen—denk aan onderwijs, kinderopvang, zorginstellingen en maatschappelijke dienstverlening.
51.	74	CU	Er is nu een relatiedesk waar ouders vroegtijdig worden ondersteund bij echtscheidingsproblematiek. Is er in de 1e lijn ook zorg/hulp voor ouders vóórdat sprake is van echtscheiding?	*Het antwoord op deze vraag is op een later moment verzonden, zie de eerste tabel in dit document.*
52.	77	PvdD	'We stellen met partners uit de stad een LIA op'. Kunt u de stand van zaken hierover delen?	Op 8 oktober jl. hebben maatschappelijke partners en de gemeente het convenant Inclusief Culemborg ondertekend. Met de Lokale Inclusie Agenda, waarin we concrete doelen en activiteiten opnemen, starten we in 2026. U heeft op 2 oktober jl. een informatienotitie ontvangen met meer details hierover.
53.	80	PvdD	Wat is CIZ? Komt maar een keer voor in het hele document.	Dat staat voor Centrum Indicatiestelling Zorg (CIZ).
54.	81	CU	Wanneer komt er een oordeelsvormend debat over de kaderstelling van het beleidskader arbeidsmigranten?	Arbeidsmigranten zijn onderdeel van de aandachtsgroepen in de woon-welzijn-zorg visie. De uitwerking voor deze specifieke aandachtsgroep zullen we in 2026 oppakken.

Nr	Pag.	Fractie	Vraag	Antwoord
55.	89	CU	Er is een de toenemende druk op de beschikbare middelen van armoedebeleid. Hoeveel meer mensen maken gebruik van de beschikbare voorzieningen? En op hoeveel inwoners zitten we nu?	In de informatienotitie “Stand van zaken Armoedebeleid” die u volgende week ontvangt, staat uitgelegd hoe de toenemende druk op het armoedebeleid in Culemborg eruitziet.
56.	89	PvdA	Hervormingsagenda Jeugd 1. Welk bedrag aan structurele rijkskorting op de jeugdzorg is vanaf 2028 in de meerjarenraming opgenomen? 2. Wat is het geraamde begrotingssaldo voor 2028 en 2029 wanneer deze rijkskorting niet wordt gerealiseerd? 3. Welke maatregelen of scenario’s zijn voorbereid voor het geval de beoogde besparing van € 1,4 miljoen uit de Hervormingsagenda niet haalbaar blijkt? 4. Worden de effecten en resultaten van de JIM- en Doorbraakmethodiek jaarlijks financieel geëvalueerd binnen de Planning- en Controlcyclus, en hoe wordt hierover aan de raad gerapporteerd?	*Het antwoord op deze vraag is op een later moment verzonden, zie de eerste tabel in dit document.*
57.	89	PvdA	Uitvoering aangenomen raadsamendement (A1, 17 oktober 2024) Hervormingsagenda Jeugd. • Hoe heeft het college uitvoering gegeven aan het raadsamendement dat bepaalt dat: c) de resultaten van de Hervormingsagenda via de Planning & Control-cyclus of maatwerkrapportage aan de raad worden gerapporteerd, en d) zodra de voorgestelde maatregelen onvoldoende bijdragen aan de beoogde kostenbesparing, hiervan melding wordt gemaakt en nieuwe maatregelen of scenario’s worden voorgesteld? In welke paragrafen van de begroting 2026–2029 en in welke rapportages (zoals de Najaarsrapportage 2025) is uitvoering van dit amendement zichtbaar gemaakt?	*Het antwoord op deze vraag is op een later moment verzonden, zie de eerste tabel in dit document.*

Nr	Pag.	Fractie	Vraag	Antwoord
58.	92	PvdD	‘Met het oog op mogelijke ontwikkelingen rondom de Salaamander (...)’ Kunt u deze mogelijke ontwikkelingen toelichten in relatie tot het niet investeren in nieuwe tafels en stoelen in de ontmoetingsruimte?	Deze investering is hier opgenomen vanuit het Vervangings- en Investeringsplan. Hierin zijn vervangingsinvesteringen voor de tafels en stoelen in de ontmoetingsruimte van de Salaamander opgenomen. We gaan pas daadwerkelijk tot vervanging over wanneer dat noodzakelijk is, een raming kan doorgeschoven worden (maar bij voorkeur niet geschrapt, omdat er dan in de toekomst geen dekking meer is voor vervanging). Onderdeel van de ombuigingsopdrachten is te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om te besparen op het gemeentelijke vastgoed. De Salaamander is groter dan noodzakelijk voor onze gemeentelijke beleidsdoelen, en op termijn toe aan groot onderhoud. We onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om de gemeentelijke beleidsdoelen te blijven faciliteren, maar de gemeentelijke kosten- en inzet op de vastgoedexploitatie te beperken. Tot die tijd kan deze investering uitgesteld worden.
59.	93	PvdD	‘Klimaatadaptatie is verwoord onder het kopje riolering’. Waarom? Klimaatadaptatie omvat toch veel meer dan alleen riolering?	Wat u stelt, klopt: klimaatadaptatie omvat meer dan riolering, circulariteit omvat meer dan afval en energietransitie, warmtetransitie en milieukwaliteit omvatten meer dan milieubeheer. De drie thema’s waarin dit begrotingsprogramma is ingedeeld – riolering, afval en milieukwaliteit – zijn de namen van de taakvelden uit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) waaronder we alle gemeentelijke uitgaven aan duurzaamheid, klimaatadaptatie, afvalinzameling, enzovoort onderbrengen. In het kader van de verbeterslag in onze begroting plannen we dat we in de begroting van volgend jaar in alle programma’s herkenbare thema’s hebben, in plaats van deze tamelijk technische en financieel gedreven indeling. De teksten onder de thema’s sluiten overigens wel aan op de beleidspraktijk: daarin gaan we in brede zin in op klimaatadaptatie, circulariteit, energietransitie, enzovoort.
60.	94	PvdD	‘Circulariteit valt onder afval’. Waarom? Circulariteit omvat toch veel meer dan alleen afval?	
61.	94	PvdD	‘Energie- (en warmte)transitie en milieukwaliteit vallen onder milieubeheer’. Waarom? De energietransitie en milieukwaliteit omvatten toch veel meer dan alleen milieubeheer?	
62.	94	PvdD	Hebben we cijfers over de kwaliteit van het oppervlaktewater? Graag een specificatie.	De monitoring van de kwaliteit van het oppervlaktewater ligt bij Waterschap Rivierenland. Wij hebben deze cijfers niet beschikbaar.
63.	95	PvdD	‘Wat willen we bereiken: Culemborg is 100% circulair in 2050’. Heeft u een analyse hoe we dit doel gaan bereiken met het huidige pakket aan maatregelen en de uitvoering daarvan? Graag een specificatie.	Op het moment dat er capaciteit beschikbaar is voor circulariteit gaat er gewerkt worden aan een aanpak voor circulariteit. Dit wordt onderdeel van het uitvoeringsprogramma.

Nr	Pag.	Fractie	Vraag	Antwoord
64.	96	PvdD	'Wat willen we bereiken: Culemborg is energieneutraal in 2040'. Heeft u een analyse hoe we dit doel gaan bereiken met het huidige pakket aan maatregelen en de uitvoering daarvan? Graag een specificatie.	Het programmaplan Duurzaamheid beschrijft de inzet tot 2029. Dat programmaplan hebben wij de raad in oktober 2024 met een informatienotitie toegestuurd. Tevens werken we aan de invulling van het bod op de regionale energiestrategie (RES-bod). Deze is gericht op de doelstelling van 2040.
65.	96	PvdD	Wat zijn de maatregelen Schone lucht akkoord precies? Kunt U een opsomming geven?	De belangrijkste maatregelen die wij van het Schone Lucht Akkoord al hebben uitgevoerd, zijn: meer laadpalen in de stad, elektrische (deel)auto's gebruiken als gemeente en inwoners informeren over houtstook. De komende tijd blijven we inzetten op de aanleg van comfortabele en veilige routes voor langzaam verkeer. Bij de vervanging van eigen voertuigen kiezen we voor emissieloze alternatieven als dat prijstechnisch haalbaar is en we zijn alert op mogelijkheden voor de inzet van emissieloos materieel bij projecten in de openbare ruimte. Daarnaast actualiseren we onze communicatie over houtstook naar onze inwoners.
66.	99	D66	Waar staat de afkorting RWS in de tabel voor?	Dit had RVO (de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO), in opdracht van het Ministerie van Klimaat en Groene Groei) moeten zijn en niet RWS. Het gaat om de volgende gegevens: DASHBOARD - Energieneutraal - Culemborg of Dashboard - Energietransitie - Culemborg
67.	99	PvdD	Er staat dat RWS een meetinstrument is? Kunt U aangeven wat voor instrument dat dan is? Googelen levert Rijkswaterstaat, als dat klopt, hoe meten zij het percentage hernieuwbare elektriciteit. Waarvan is dit een percentage? Van alle gebruikte elektriciteit of van de door Liander geleverde elektriciteit?	Zie antwoord op de vraag hiervoor.
68.	99	D66	In dezelfde tabel staat Totaal verbruik aardgas 590m3: Dit kan niet. Kunt u dit toelichten?	Hier is weggevallen dat dit "gemiddeld per huishouden" is.
69.	99	CU	Klopt de indicator totaal gebruik aardgas (totaal verbruik gemeente Culemborg op jaarbasis) op blz. 99?	Zie het antwoord op de vraag hiervoor.
70.	99	VVD	590 m3 voor heel Culemborg?	Zie het antwoord op vraag 68.
71.	99	PvdD	Het aantal begrote subsidies voor groenblauwe daken is 20. Voor hoeveel aanvragen is er ruimte? Wat kunnen we doen om dit meer te stimuleren?	De subsidieregeling gaat in 2026 van start en we hebben hiervoor de komende jaren een budget beschikbaar van € 25.000 per jaar. We gaan de ervaringen monitoren en passen zo nodig de subsidieregeling aan.

Nr	Pag.	Fractie	Vraag	Antwoord
72.	103	VVD	Voor 2026 worden investeringen voorzien voor het (regenwater) riool in de Jan van Riebeeckstraat. Wordt de *Rehabilitatie Jan van Riebeeck* (zie blz 13 Najaarsrapportage) dus ook doorgeschoven naar 2026 in verband met *werk met werk*?	In 2026 is de fietsroute / fietsstraat Parijsch naar centrum in uitvoering. Dit gebeurt in fases, waarbij de fietsstraat Jan van Riebeeckstraat de laatste fase is. Er wordt dus werk met werk gemaakt.
73.	104	PvdD	Wat is de Gelderse Puzzel? Googelen levert geen antwoord op. Wat is precies de Culemborgse bijdrage aan deze puzzel?	De 'Gelderse Puzzel' is een populaire naam voor de zoektocht naar ruimte voor verschillende grote maatschappelijke opgaven in Gelderland. Denk daarbij aan de stikstofproblematiek, de zoektocht naar ruimte voor natuur, waterberging, woningbouw, bedrijventerreinen, de transitie in de landbouw, de netcongestie, de opvang van (asiel)migratie. Allemaal onderwerpen die om ruimte vragen. De provincie Gelderland heeft berekend dat om alle opgaven op te lossen de provincie eigenlijk 1,7 keer zo groot zou moeten zijn. Met recht dus een puzzel om intelligente keuzes te maken en meervoudig ruimtegebruik als uitgangspunt te hanteren. De Gelderse Puzzel is in eerste instantie uitgewerkt in het regio-arrangement (vastgesteld door de gemeenteraad op 12 oktober 2023) en krijgt nog een vervolg.
74.	105	GL	Hoeveel budget is er beschikbaar voor het opstellen van het omgevingsplan? Wat gaat de gemeente hierin realiseren in 2026?	We hebben een budget (ca. 200.000 euro) voor de invoering van de Omgevingswet. Dat budget zullen we onder andere gebruiken voor het opstellen van het Omgevingsplan van Culemborg. In 2026 zal de eerste aanzet onder andere zitten in het maken van begrippen en starten met een aanzet voor de opbouw van het Omgevingsplan.
75.	106	GL	Grex deel III: Wanneer kunnen we Meerjaren Programma Grondexploitaties deel 3 verwachten? Op welk moment wordt er dan verantwoording afgelegd?	We streven er naar om de informatienotitie en MPG deel III in december aan uw raad voor te leggen.
76.	107	GL	Er staat: zoveel mogelijk invulling.... verzachten. • Wat wordt er concreet bedoeld met zoveel mogelijk en verzachten? • Zijn er al kaders geformuleerd over netcongestie bewust bouwen? Komen deze er?	• Daar waar de gemeente invloed uit kan oefenen op het realiseren van netbewuste nieuwbouw, doen we dit. Op dit moment heeft de gemeente waar het gaat om facilitair grondbeleid echter geen mogelijkheden om ontwikkelaars te verplichten. • Er is een handleiding voor netbewust bouwen, er zijn nog geen landelijke of lokaal vastgestelde kaders. We verwachten dat dit provinciaal zal worden opgepakt in 2026.Vanaf 2026 komt er ook een nieuw prioriteringskader vanuit ACM.
77.	107	GL	Hoe gaat het met de huidige toewijzing van woningen aan statushouders? Halen we de aantallen woningen voor het aantal statushouders die we krijgen toegewezen?	We lopen op schema met de taakstelling. Met het plaatsen van een gezin eind november voldoen we aan de taakstelling.
78.	107	PvdD	Er wordt samen met partners een WoonWelzijnZorgvisie opgesteld in 2026. Wie zijn de partners?	Dit is 2 oktober in de beeldvormende avond met uw raad gedeeld. De presentatie van deze bijeenkomst wordt nog toegevoegd aan de vergaderstukken van die avond.

Nr	Pag.	Fractie	Vraag	Antwoord
79.	108	GL	We lezen versterken minimaal 1 groenblauwe verbinding. • Wat is hiervoor het plan in 2026? • En wat gaan we concreet doen met 1000m2 versteende gebieden in 2026?	Dit jaar wordt een subsidie-aanvraag gedaan in samenwerking met de regio en de fruitmotor voor de aanleg van groenblauwe verbindingen. Als deze subsidie toegekend wordt, wordt er in 2026 gestart met het maken van plannen hiervoor. De plannen voor 2026 zijn nog in ontwikkeling.
80.	108	PvdD	'We versterken minimaal 1 groenblauw verbinding'. Op hoeveel groenblauwe verbindingen heeft de gemeente invloed en zouden we potentieel kunnen versterken?	In principe hebben we invloed op alle groenblauwe verbindingen, maar de hoeveelheid invloed verschilt sterk per groenblauwe verbinding.
81.	108	PvdD	'We ondersteunen groen/blauwe bewonersinitiatieven'. Kunt u hier een voorbeeld van geven van iets dat afgelopen jaar is gerealiseerd? Of het totale overzicht?	Per jaar wordt er gekeken naar welke initiatieven voor en met de bewoners kunnen worden opgezet. Dit is ook mede afhankelijk van wat bewoners zelf indienen/aandragen bij ons. Het kan hier bijvoorbeeld gaan om geveltuinen, het ondersteunen van onttegelen met behulp van de tegeltaxi bij het NK Tegelwippen, maar ook het doneren van bloembollen, het uitdelen van bomen. Dit zijn ook voorbeelden van initiatieven die in 2025 hebben plaatsgevonden. Wanneer bewoners zich melden met een groen initiatief, gaan we altijd in gesprek met hen hierover.
82.	108	PvdD	'We onttegelen ieder jaar 1.000m2 versteende gebieden'. Lukt dat?	Hier zetten we wel op in. In eerdere jaren hebben we dit ruimschoots gehaald.
83.	108	GL	Er komt een bomenherstelplan. • Zijn hiervoor al kaders opgesteld door de raad? • Zo ja, welke zijn dit? • Komt dit plan nog voor de kadernota 2027?	Nee, er zijn nog geen kaders opgesteld. We streven ernaar die op te stellen voor de kadernota van 2027.
84.	108	PvdD	Zijn de gerichte verbeteringen in het openbaar groen tevens biologisch en inheems?	Ja, de gerichte verbeteringen in het openbaar groen worden zoveel mogelijk biologisch en inheems uitgevoerd. Bij de inkoop en aanplant van bomen, bosplantsoen en heesters wordt waar mogelijk gekozen voor biologisch gekweekte exemplaren, afhankelijk van de beschikbaarheid bij de kweker. Daarnaast wordt er zoveel mogelijk gewerkt met inheemse soorten, passend bij de lokale ecologie. In sommige gevallen worden ook uitheemse bomen aangeplant. Dit gebeurt bewust, bijvoorbeeld vanwege hun bijzondere herfstkleur of bloeiwijze, die bijdraagt aan de beleving en het visuele karakter van de openbare ruimte voor bewoners. Wat betreft vaste planten is de keuze in inheemse soorten beperkt, zowel qua beschikbaarheid als qua geschiktheid voor stedelijke plantvakken. Wilde planten zijn niet altijd robuust genoeg voor deze omstandigheden. Wel worden gebiedseigen en biologisch gekweekte zaadmengsels met wilde planten en kruiden toegepast in bermen en graslanden, waar ze goed tot hun recht komen en bijdragen aan biodiversiteit.

Nr	Pag.	Fractie	Vraag	Antwoord
85.	108	PvdD	In hoeverre zet de gemeente zich al in om (ook de buitenruimte) pesticiden- en gifvrij te worden? Graag een toelichting.	De gemeente zet zich hier volop voor in voor wat onze eigen buitenruimte betreft en adviseren bewoners om pesticiden- en gifvrij te zijn. We gebruiken zelf al meer dan 20 jaar geen pesticiden en gif meer en kopen ons plantmateriaal zoveel mogelijk SKAL of met biologisch keurmerk in. De markt is helaas schaars.
86.	108	PvdD	Wortelopdruk wordt in 2026 aangepakt. Gaat dit ook gelden voor het fietspad langs de Parallelweg West, wat zo onbegaanbaar is geworden dat beter de autorijbaan kan worden gebruikt door de fietsers?	Ja.
87.	112	CDA	De afgelopen maanden is er onderzoek gedaan naar de verzelfstandiging van de kinderboerderij? Kunnen wij het onderzoek dat daarvoor is opgesteld ontvangen?	In december komt er een raadsvoorstel waarin het onderzoek en de mogelijkheden aan uw raad worden voorgelegd.
88.	115	GL	Vervangen tractie houtsnipperaar en auto voor buitendienst: is dit elektrisch of anderszins duurzaam?	Er wordt onderzocht of de auto elektrisch kan. De vervanging van de houtsnipperaar wordt uitgesteld vanwege de goede staat.
89.	120	PvdD	In de programmabegroting mis ik de inkomsten van de opstelrechten van transformatorhuisjes (circa 6000 euro per huisje). Deze staan wel in de najaarsnota 2025. Onder welke noemer kan de PvdD deze inkomsten terugvinden?	Dit zijn geen structurele, maar incidentele inkomsten. Er wordt in 2025 eenmalig een bedrag voor het recht van opstal betaald. Er staat daarom niets over in de begroting voor de komende jaren.
90.	126	CU	De overheadkosten op pagina 126 voor 2025 op 12,10%. In de programmabegroting van 2025 staat deze op pagina 114 op 9,7%. Welk getal over 2025 is juist?	Het getal dat bij 2025 staat in de begroting 2026 is juist. We hebben bij deze begroting geconstateerd dat de grondslag van vorig jaar onvolledig was. We hebben dit in deze begroting gecorrigeerd, om een zuivere vergelijking te kunnen maken met vorig jaar.
91.	137	CU	U verhoogt de naheffing naar het maximaal haalbare bedrag. • Welk aandeel van de naheffingen (parkeerboetes) ligt doorgaans bij Culemborgers en welk deel bij bezoekers van buiten de stad? • De parkeergelden nemen met 11k toe in begroting 2026 ten opzichte van 2025. In 2027 stijgen de parkeergelden nog eens met 92k naar een structureel hoger niveau. Wat is de oorzaak voor deze stijging?	*Het antwoord op deze vraag is op een later moment verzonden, zie de eerste tabel in dit document.*

<table>
<tr><th>Nr</th><th>Pag.</th><th>Fractie</th><th>Vraag</th><th>Antwoord</th></tr>
<tr><td>92.</td><td>139</td><td>CU</td><td>Waarom is bij de OZB-baten voor woningen wel een jaarlijkse stijging geraamd en voor niet-woningen het jaarlijkse bedrag gelijk gehouden tot aan 2029?</td><td>Bij de woningen wordt er rekening gehouden met een stijging van het aantal woningen als gevolg van nieuwbouw. Bij niet-woningen verwachten we dat de aantallen ongeveer gelijk blijven.</td></tr>
<tr><td>93.</td><td>139</td><td>VVD</td><td>Op welk besluit is de meerjarige stijging Baten OZB, eigenaren woningen (6061300) gebaseerd?</td><td>Dat is gebaseerd op de voorgaande begroting 2025, verhoogd met een inflatie van 2,7%.
Dat de opbrengsten meerjarig hoger worden komt door de verwachte uitbreiding van de woningvoorraad als gevolg van nieuwbouw.</td></tr>
<tr><td>94.</td><td>143</td><td>CU</td><td>Bij de incidentele weerstandcapaciteit wordt een resultaat genoemd van -919 voor 2026. Waarom neemt u daar de inzet van de ravijnreserve nog niet mee? U neemt andere benutting van reserves toch ook mee in de totstandkoming van het resultaat?</td><td>Uw redenering is juist. Dit is ook op deze wijze verwerkt.
Het resultaat was –919. En inzet van de ravijnreserve ook 919. Per saldo wordt 0 meegenomen in de weerstandscapaciteit.
Hieronder zijn beide bedragen geel gearceerd ter verduidelijking.

De incidentele weerstandscapaciteit is als volgt:

<table><tr><th>Incidentele weerstandscapaciteit (bedragen x € 1.000)</th><th>Rekening 2024</th><th>Begroting na wijziging 2025</th><th>Begroting 2026</th></tr><tr><td>Algemene reserve</td><td>6.581</td><td>8.049</td><td>8.115</td></tr><tr><td>Bestemmingsreserves (Vrij besteedbare deel)</td><td>5.455</td><td>6.534</td><td>6.848</td></tr><tr><td>Stille reserves</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td></tr><tr><td>Resultaat</td><td>7.537</td><td>66</td><td>-919</td></tr><tr><td>Af: bestemmingsvoorstellen</td><td>-7.295</td><td>0</td><td>919</td></tr><tr><td>Totale incidentele weerstandscapaciteit</td><td>12.278</td><td>14.649</td><td>14.963</td></tr></table></td></tr>
<tr><td>95.</td><td>144</td><td>GL</td><td>Het overzicht van alle risico's komt uit de jaarrekening van 2024 m.u.v. netcongestie. Is het geen risico om op oude risico's voort te borduren? Zo niet, waarom niet? Zo wel, hoe wordt dit ondervangen?</td><td>Risicobeheersing is een doorlopend proces. We hebben nu twee momenten per jaar waarop we alle risico’s inventariseren en actualiseren. We gebruiken dan het jaarrekeningproces en het begrotingsproces om het weerstandsvermogen te bepalen. Op deze twee momenten geven we ook geclusterd inzicht in de alle, meest actuele risico's.
Ten opzichte van de jaarrekening 2024 zijn er ook andere verschillen: naast het nieuwe risico zijn er ook risico's afgenomen door maatregelen en ontwikkelingen.</td></tr>
</table>

Nr	Pag.	Fractie	Vraag	Antwoord
96.	145	CU	Bij de risico's: moeten de IHP-plannen van de lagere scholen en KWC en de grote opgaven niet als risico's worden opgenomen?	In deze begroting ligt de nadruk op de risico's met een mogelijke impact in 2026. We gaan ervan uit dat onderwijshuisvesting en de grote opgaven de komende jaren dit steeds meer in beeld komen als mogelijke risico in de zin van de paragraaf Weerstandsvermogen. Dat wil overigens niet zeggen dat er nu niets gebeurt om die toekomstige risico's te verkleinen: door het versterken van onze financiële positie en conditie zorgen we ervoor dat de gemeente die opgaven beter het hoofd kan bieden.
97.	145	CU	Bij de risico's staat geen risico op stroomuitval genoemd. We hebben daar in eerdere jaren wel (meermalig) kosten door gehad. Zou dit risico toegevoegd moeten worden aan de lijst?	*Het antwoord op deze vraag is op een later moment verzonden, zie de eerste tabel in dit document.*
98.	145	CU	Wat veroorzaakt dat de netto schuldquote afneemt van 51% in 2027 naar 42% in 2028 en weer toeneemt naar 55% in 2029? In de programmabegroting 2025 was (op p140) voor 2027 een netto schuldquote van 92% opgenomen en voor 2028 van 96%. Wat veroorzaakt de forse daling ten opzichte van de vorige programmabegroting?	*Het antwoord op deze vraag is op een later moment verzonden, zie de eerste tabel in dit document.*
99.	146	PvdD	Het risico van extra kosten door netcongestie is ingeschat op 20%. De problematiek van netcongestie tot 2035 lijkt onvermijdelijk en daarmee 100% zeker. Vanwaar de inschatting dat er 80% kans is op het uitblijven van negatieve gevolgen?	Het klopt dat de problematiek onvermijdelijk is. In de paragraaf Weerstandsvermogen hebben we een inschatting gemaakt van de risico's die de gemeente in 2026 loopt vanwege die problematiek. Dat zijn bijvoorbeeld tegenvallende inkomsten van bouwleges en ozb door mogelijk uitstel van bouwprojecten, hogere investeringen doordat mogelijk extra maatregelen genomen moeten worden voor de energievoorziening en het toenemen van de gemeentelijke werkzaamheden wanneer er mogelijk regie moet worden genomen bij structurele congestie. De kans van die risico's schatten we gemiddeld in op 20%.
100.	148	GL	De beheerplannen groen, wegen kunstwerken en openbare verlichting wordt in 2025 opgesteld. • Zijn er kosten in de begroting opgenomen voor de uitvoering van deze beheerplannen voor 2026 t/m 2029? • Is naast de beheersmaatregelen bij vandalisme als hekwerken, cameratoezicht en extra controle en toezicht op accommodaties in de beheerplannen voor deze accommodaties ook geld gereserveerd voor herstel van vandalismeschade?	• Ja, er zijn kosten opgenomen in de begroting. Deze kosten komen voort uit de bestaande beheerplannen en nog niet uit de nieuwe beheerplannen omdat die nog niet klaar zijn. • In het beheerplan voor accommodaties is beperkt budget voor herstel van vandalismeschade.

Nr	Pag.	Fractie	Vraag	Antwoord
101.	151	GL	Woningbouw netneutraal bouwen -> Zetten we bij woningbouw ook in op opslag, energie delen, etc.? Hoe borgen we dit?	Ja, alle vormen die piekbelasting tegen gaan worden onderzocht en dus meegenomen. Dit houdt ook energie delen in voor zover dat nu wettelijk is toegestaan. Voor borging wachten we provinciaal beleid af.
102.	156	CU	• Klopt het dat de genoemde bedragen in de begroting voor onderhoud wegen, civieltechnische kunstwerken en openbare verlichting de jaarlijkse exploitatielasten zijn? • Wordt er nu bewust aangestuurd om een deel van de assets niet te onderhouden zodat deze total loss worden en gerehabiliteerd moeten worden? Dan moeten deze assets uit de voorziening (Kapitaalslasten) betaald worden. • Wordt de voorziening dan verhoogd met toenemende rentelasten?	• De bedragen voor onderhoud wegen en onderhoud openbare verlichting zijn exploitatielasten. De overige bedragen zijn investeringskredieten. • Nee, hier wordt niet op aangestuurd, zoals vermeld is er vertraging opgetreden bij het opstellen van beheerplannen in verband met capaciteitstekort. In mindere mate kan dit echter wel het gevolg zijn. • Nee, het wordt niet met rentelasten verhoogd. Het is niet toegestaan om rente toe te rekenen aan voorzieningen.
103.	157	CU	• Wordt de vervanging van de fietsbrug over de Oostersingel gerehabiliteerd, dus betaald uit een voorziening? • Geldt dat ook voor het renoveren van de brug bij de Lekpoort?	• Nee, de fietsbrug over de Oostersingel wordt betaald uit een investeringskrediet. • Dit zal moeten blijken uit de voorbereiding van het nog op te stellen beheerplan civiele kunstwerken.
104.	159	PvdD	'Door klimaatverandering en ziektes vallen meer bomen uit dan dat vervangen kan worden met het huidige budget'. • Op welke manier kunnen we de uitval voorkomen? Bijvoorbeeld door meer in te zetten op het tegengaan van klimaatverandering, het versterken van de bodem, tegengaan van hittestress, het versterken van groen verbindingen etc. • Wat is het huidige budget? • Waarom wordt hier gesproken van 'vervangen' en niet van het verzorgen of redden van de bomen?	• Om bomenuitval door klimaatverandering en ziektes te beperken, is het belangrijk om klimaatresistente en diverse boomsoorten te kiezen, ziektes vroegtijdig te detecteren, de bodem en waterhuishouding te verbeteren en regelmatig boomveiligheidscontroles uit te voeren. • Het huidige budget voor boomzorg is € 120.000, het budget van aanleg en inrichten van plantsoenen en parken ligt op € 88.100. • Verzorgen en redden van bomen valt onder boomveiligheidscontrole.
105.	159	PvdD	Kunt u een specificatie geven van het aantal bomen in de stad de afgelopen 10 jaar? Graag zien we ook per jaar hoeveel bomen er gekapt zijn, hoeveel er zijn bijgekomen en ook de leeftijd van de bomen.	Deze gegevens hebben wij niet beschikbaar.

Nr	Pag.	Fractie	Vraag	Antwoord
106.	159	PvdD	Werkt de gemeente al met een eigen bomendepot of sluiten we ons aan bij bestaande bomendepots?	Nee, onze bomen komen van bomenkwekerijen.
107.	161	CDA	Welke activiteiten worden uitgevoerd met de opgenomen storting van € 952.000,- voor planmatig onderhoud gemeentelijke gebouwen?	*Het antwoord op deze vraag is op een later moment verzonden, zie de eerste tabel in dit document.*
108.	189	VVD	Is G. van Grootheest nog voorzitter van het stichtingsbestuur CV ontwikkelmaatschappij Parijsch?	Ja, G. van Grootheest is nog steeds de voorzitter van het stichtingsbestuur van de CV Parijsch. In december wordt de nieuwe burgemeester benoemd. Zij wordt dan voorgedragen als de nieuwe voorzitter van het stichtingsbestuur CV Parijsch.
109.	197	CDA	Subsidie aan Oranjevereniging Culemborg en Oranje. De laatste jaren is er door de vereniging een verdubbeling van de subsidie aangevraagd gezien de gestegen kosten voor koningsdag en bevrijdingsdag. Wat is voorzien en toegezegd voor 2026? Hoe verhoud zich de hoogte van deze subsidie ten opzichte van andere evenementen als Culemborg Blues en de Toffeldagen?	Stichting Culemborg en Oranje hebben voor 2026 een subsidieaanvraag ingediend voor een bedrag van €15.000. Volgens de kadernota is een bedrag van €9.000 plus 2,7% indexering voorzien. De beoordeling van de subsidieaanvraag loopt. De hoogte van de toegekende subsidieaanvraag 2025 Culemborg Blues bedraagt €18.500 en de toegekende subsidieaanvraag 2025 Stichting Vrijstad Festival Culemborg voor het evenement Toffeldagen bedraagt €27.500.
110.	207	PvdD	De fruitbomen in de stad gaan komende jaren massaal sterven? Over hoeveel bomen van het totale bestand hebben we het? Graag een specificatie met soorten, locatie en aantallen.	De fruitbomen sterven niet massaal in de stad. In de begroting is opgenomen dat er een inhaalslag nodig is in het snoeien, zodat ze gezond blijven.
111.	208	PvdD	‘Minder toezicht op de uitvoering van civiele werken in de wijk Parijsch.’ Hoe uit zich dit in de praktijk? Wat zijn de gevolgen?	In de praktijk is dit buiten niet te merken. De winst zit in efficiënter en doeltreffender werken (onder andere door meer verantwoordelijkheid bij de aannemer neerleggen).
112.	210	CU	Op de geprognosticeerde balans wordt voor 2026 een negatief resultaat weergegeven. Had dit geen 0 resultaat moeten zijn in conform het financieel perspectief of pagina 10? In aansluiting hierop wordt namelijk op pagina 212 wel een vrijval van de bestemmingsreserve ravijnjaar getoond van 919k.	We hebben in de geprognosticeerde balans expliciet gemaakt wat de verwachte jaarresultaten zijn en hoe deze verwachte resultaten doorwerken in het eigen vermogen. Op pagina 211 hebben we een toelichting hierover opgenomen. Hierin wordt ook aangegeven dat het negatieve begrotingsresultaat van 2026 is verwerkt in de bestemmingsreserves.

Nr	Pag.	Fractie	Vraag	Antwoord
113.	210	CU	Op pagina 210 wordt een ontwikkeling van de algemene reserve getoond na 2026. In de toelichting op pagina 212 blijft de algemene reserve echter op het niveau van 2025. Ook de regel resultaatbestemming toont daar 0-waarden.	Dat klopt! Het overzicht op pagina 212 betreft de feitelijk situatie van de reserves en voorzieningen op basis van besluitvorming. Het financieel perspectief met begrotingsoverschotten vanaf 2027 en verder worden nog niet bestemd en daarom ook niet toegevoegd aan de algemene reserve. Het overzicht op 210 betreft een prognose. Dit is van belang om te bepalen hoe financiële positie van gemeente Culemborg zich naar verwachting ontwikkelt in de komende jaren.
114.	210	CU	Er wordt nu 81k in de voorziening ravijnjaar gehouden. Dat ravijnjaar betreft 2026. Daarna is er geen jaar waar deze voorziening voor is aangemaakt. Valt het restant alsnog vrij in de voorjaarsrapportage?	Bij jaarstukken 2024 hebben we voorgesteld om de ravijnreserve te vormen. Daarbij hebben ook gezegd dat alle meevallers zullen terugvloeien naar de algemene reserve. Deze reserve is gevormd om de gevolgen van het rijksbeleid waardoor onze inkomsten en uitgaven in 2026 niet op elkaar aansluiten (het “ravijnjaar”) op te vangen. Dat niet op elkaar aansluiten kan zich ook na het moment van deze begroting nog voordoen. Inmiddels blijkt dat de septembercirculaire een negatief effect heeft op het saldo van 2026. Dat zou ook het geval kunnen zijn in de circulaires die we in 2026 ontvangen. U ontvangt voor de behandeling van de begroting een informatienotitie over de septembercirculaire.
115.	212	CU	In de najaarsrapportage is aangeven dat de pensioenen zouden worden overgedragen naar het APB. Hier staan de wethouderspensioenen echter nog steeds structureel in de voorzieningen. Had deze pensioenvoorziening niet moeten vrijvallen?	De gemeentelijke pensioenvoorziening blijft in stand tot het moment dat we deze overdragen aan het ABP. Dat moment is (wettelijk) gepland op 1 januari 2028.